

საქართველოს ჟურნალი — 6 მან., თვეში — 75 კაპ., ცალკე ნომერი — 3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ლექსები სტრიქონი „პეტრიტი“ პირველ გვერდზე — 10 კ., მეორეზე — 5 კაპ.
ქართული-მოწვევა და დასაბუთი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ ტექნიკაში
ის ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. კართველთა მუხანაგო-კოლსკი (ქვემოთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოწვევები წერილები არ დაიბეჭდება. — დასაბუთი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გა-
მოიგზავნოს. — პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უკმეების გარდა,
11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
ჩამოკვეთილი კანტონი იმყოფება ვანის დიდ ქუჩაზე, მარტინოვიჩის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобистъ-Пурцели“ — „Моამბე“. ტელეფონი № 372.

ქართული თეატრი

საქართველოს, 15 მარტი

გასტროლი ქუთაისის დრამატული დასისა

ლ. ალექსი-მანსიონილის მონაწილეობით და გამგებლობით წარმოდგენილი იქნება

კამელეტი

ტრაგედია 5 მოქ. ვ. შექსპირისა, თარგმანი თაგ. ივ. მაჩაბლისა.

ქვემოთის ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 1/2 საათზე.

პამლეტის როლს შეასრულებს გ. შესხიშვილი, ოფელიას — ნ. ჩხეიძისა. (4 — 3)

ტფილისის კერძო

სამკურნალო

ქართული მიხეილ გიგინეიშვილისა.

ქვემოთის იდგენ ქოჯელ დღე. კვირა უკმე-
ების გარდა,
დღეით:

გ. ი. ჭიჭინაძე — კიბის სნეულებანი 8 —
საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — ნერვებისა და
მ. ს. გ. გელაქიშვილი — 9 — 10 ს.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — კერძო, შედისა და ცხვირი-
11 — 12 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — კიბის სნეულებანი
10 — 2 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — თვალისა 11 — 12 ს.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — ბავშვებისა 11 — 12 ს.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — ნერვებისა და შინა-
12 — 1 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — სადსტაქრო — 12 1/2
საათამდე, სამშობლოთ 3 — 4 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — სიფილისის, კანისა და
მ. ს. გ. გელაქიშვილი — 11 1/2 — 2 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — შინაგანი და ბავშვებისა
— 2 საათამდე.

სადაც მათ:

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — დედათა სნეულებანი
— 5 — 6 საათამდე.

მ. ს. გ. გელაქიშვილი — შინაგანი (სტამბაქის
მთქრობისა) და მიერ-ქიმიური გამოკვლე-
— 5 — 6 საათზე.

ფელეგონი

საქართველოს ჟურნალის მფლობელი

იმაერთი.

როგორც მკითხველს მოეხსენება, თვით

მკითხველი, რაჟა და ლენხუმი სვანეთითურთ

თბილისიდან დაყოფილი: ქუთაისი მარა-
— იმი იმერეთი, შორაპნისა — ზემო იმერე-

თი, რაჟისა — რაჟა და ლენხუმისა — ლე-

ხუმი და სვანეთი. საქართველოს ამ მხარეს

ქირაჟს 12110 ოთხკუთხე ვერსის სივრცე

დგოდა და იპყრობს ნახევარ მილიონზე

მეტს მცხოვრებსა. ამ ვეება სივრცეზე ით-

ვლება მხოლოდ ორი საქალაქო სასწავლე-

ლი — ქუთაისისა და ხონისა, 20 ორ-კლა-

ნიანი და 63 ერთ-კლასიანი სასწავლებელი.

მათ ზედ დაერთოთ 7 (ორი ზესტაფონში

და 5 ქუთაისში) კერძო კაცთა სკოლა

(частное училище). ეს სკოლები მზრათა

მზრის არა თანასწორადაა გაყოფილი: პირ-

ველი ადგილი უჭირავს ქვემო იმერეთს —
ქუთაისის მხარას.

მთელი ზემო იმერეთი, რაჟა, ლენხუმი

სამკურნალო სამკურნალო ოთახები.

ფასი რჩევისა და დარჩევისა 50 კ.; ოპე-
რაციები — მორიგებით. კრატე 4 მან. დღე და
დამუშ. ერთი კრატე დარჩევისათვის უფასოა.

ადრესი: გუგია, ნიკოლოზისა ქუჩა, სახლი
საგანაშაულისა, № 21 (განაშაულის ძეგლის
პირდაპირ). ტელეფონი № 274.

დარეკტორი სამკურნალოსი
(წლ.) მისეალ გეგეგანიშვილი

მთავრობის განკარგულებანი

სამსახურა უწყებას:

პოლკოვნიკი თაგ. ჩოლოყაშვილი დანი-
შნა სემიპალატინსკის პოლკის უფროსად.

სამსახურა უწყებას:

ნიკოლოზის დამოქმედის თარჯიმანს მგალოზლო
შვილს და განჯის გუბერნიის ჯეგანშირის ნაწი-
ლის გადსახლდა ინსპექტორს კოლეგის სერგეატს
თაგ. ჭეჭიშვილს ებოძათ ტიტულიარი
სოფერნიკობა.

თელავის სამხარო ხაზინის კანცელარიის მო-
ხელეს ანდრეი ივანოვი ებოძა კოლეგის
რეგისტრატორობა.

სიღნაღის მაზრის ქვემო-მანხანის საავადნოყოფო
ქსენონის მკურნალად დარეკტორულ იქმნა თაგ.
დიასამიძე.

დუშეთის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტონის უფროსი
ნად. სოფერ. მ. ცხევეთაძე სახ. დებ. მე-1100
მუხ. თანამდ. დათხოვნილ იქმნა თანამდებობიდან.

სამეგრელო, არამედ ვერც წოდებულ და-

ბაო სასწავლებელსა (საქალაქო სასწავლე-
ბელს და სხვ.) და ეს გარემოება მეტის-

მეტად აბრკოლებს ამ კუთხეების მცხოვრე-
ბთა წარმატებას სწავლა-განათლების ასა-

რგვზე ამ მხრივ ქვემო იმერეთი იმის გა-
რემოების წყალობით, რომ აქ ძვეს ქ. ქუ-

თაისი, შედარებით უზრუნველ-ყოფილია, —
„შედარებით“ ვაშობ იმიტომ, რომ ის

ორიოდ საშუალო სასწავლებელი, რომე-
ლიც არსებობს ქ. ქუთაისში, ვერ აკმაყო-

ფილებს მთელის გუბერნიის მკვიდრთა მო-
თხოვნილებას და იძულებულია უადგილო-

ბისა გამო ბევრს მოთხოვნის უარს უთხრას
და კარები მით დაუხშოს. რომ ეს მკით-

ხველმა ლიტონ სიტყვით არ ამომართვას,
მოვიყვან ოფიციალურ წყაროდან შემდეგ

ფაქტს: საანგარიშო წელს ქუთაისის სა-
ვაჟო გიმნაზიამ 98 მოსწავლე ბავშვის მი-

ღებაზე უარი უთხრა.

რა საჭიროა აქ ის აზრი გავიმეორო, რომ
ზემო იმერეთსა, რაჟასა და ლენხუმს თითო

ამა თუ იმ ტიპის საშუალო სასწავლებელი
დიდი ხანა სჭირათ.

აი დღეს ზემოხსენებული სახალხო და

ჩაფილ მისთავის სახელობის ფონდის შესახებ.

განსვენებულის პოეტის რაფიელ ერის-
თავის სახელობაზე დაარსებული ფონდის
საქმე ცოტა არ იყოს შეფერხდა. საქმე ის
არის, რომ პროვინცია, თუმცა თანაგრძო-
ბით მიეგება ტფილისის ქართველ საზოგა-
დობის ცნობილს გარდაწყვეტილებას, მაგ-
რამ ბევრგან შეგროვილ ფულს თავის
კერძო, ადგილობრივ დანიშნულებას აძლევს.
ერთ ადგილას, მაგალითად, გადაწყვიტეს
შეგროვილი ფულით გააძლიერონ ადგი-
ლობრივ ბიბლიოთეკის საშუალებანი, მეო-
რე ადგილას შეგროვილ ფულს სწირავენ
ადგილობრივ სკოლას, ქუთაისში ქალების
კრებამ დაადგინა დააარსოს განსვენებულის
სახელზე სტიპენდია ქუთაისის რომელიმე
სასწავლებელში და სხვა.

ექვს გარეშე, ყველა ამ ადგილობრივ სა-
ჭიროებათ თავისი მნიშვნელობა აქვს და
ყველა ყურადღების ღირსია, მაგრამ უბე-
დურებაც ის არის, რომ მთავარი საგანი გა-
ნუხორციელებელი დარჩება. როდესაც ტფი-
ლისის ქართველმა საზოგადოებამ გადაწყვი-
ტა გვირგვინებსა და დეპუტაციებს ნუ გაე-
გზავნით საყვარლის მგონის დასაფლავება-
ზე და მის მაგიერ ფული შეეგროვოთ
ფონდის დასაარსებლად, მან საგნად გაი-
ხდა რაიმე თვალსაჩინო საქმის მოწყობა
აწ განსვენებულის მგონის სახელის პა-
ტივსაცემლად და საუკუნო სახსენებ-
ლად. ხოლო ამ გვარად საქმის მოწყო-
ბას კარგი დიდი თანხა უნდა. ტფილისის
ქართველობას ამ შემთხვევაში მართა თა-
ვის თავის იმედი კი არ ჰქონდა, ის დარ-
წმუნებული იყო, რომ საქართველოს ყო-
ველ კუთხიდან დევმარებოდნენ მას ამ საქ-
მეში. ეხლა კი საქმე სხვა რიგად დატო-
ალდა. პროვინციდან შემოწირულება ცო-

კუთნ ვერსტის სივრცე ადგილს და იპ-
ყრობს 225 ათას მცხოვრებსა. 1889 წელს
ქვემო იმერეთში ერთი საქალაქო სა-
სწავლებელია ქ. ქუთაისში და 21 პირ-
ველ დაწყებითი სკოლა; ამ სასწავლებ-
ლებში ითვლებოდა 1684 ვაჟი და 219 ქა-
ლი, სულ 1903 მოსწავლე. პირველ დაწყ-
ებით სკოლებს სანგარიშო წელს მოხმარდა
14,824 მანეთი, საქალაქო სასწავლებელს
კი — 8952 მ., სულ 23776 მ., ორთა შუა
რიცხვით თითო პირველ დაწყებითი სკო-
ლაზე დახარჯულა თითქმის 706 მანეთი,
თითო მოსწავლეზე კი 9,2 მანეთი. ორთა
შუა რიცხვით ერთ სასწავლებელზე მოდი-
ოდა ფიქმის 76 მოსწავლე. 1899 წელს
ქუთაისის მაზრაში ითვლებოდა: ორი საქა-
ლაქო სასწავლებელი — ხონისა (425 მოს-
წავლე, ხარჯი 5111 მ.) და ქუთაისისა
(611 მოსწავლე, ხარჯი 15351 მანეთი),
13 ორკლასიანი და 27 ერთკლასიანი პირ-
ველ-დაწყებითი სასწავლებელი, რომლებ-
შიაც სწავლობდა 5071 მოსწავლე,
ამათგან ვაჟი 4403 და ქალი 668. ორთა
შუა რიცხვით თითო სკოლაზე მოდის —
126,7 ბავშვი. საანგარიშო წელს მართა
პირველ-დაწყებით სასწავლებელზე დახარ-
ჯულა 30,209 მანეთი, ანუ ორთა შუა
რიცხვით თითო სასწავლებელზე დახარ-
ჯულა 755,2 მანეთი. თითო მოსწავლეზე
კი — 5,9 მანეთი. გარდა ამისა, ქვემო იმე-
რეთში არის ერთი კათოლიკეთა პირველ-

ტა მოდის და, როგორც სჩანს გაზეთების
ცნობებიდან, აქა იქ სდგება პატარ-პატარა
ფონდები ამავე საგნისათვის.

ჩვენის აზრით, ეს განცალკევება მეტად
უხერხულია და არაფერი არ გამოვა. ჩვენს
დაბა-ქალაქებში საზოგადოება ხელმოკლეა
და იმდენს ვერ შეჰკრებს, რომ რამე თვალ-
საჩინო გამოაწყოს. ხოლო წიგნების გამო-
წერა ბიბლიოთეკისთვის, ან სამოსწავლო
ნივთების ყიდვა სკოლისათვის ვერაფერი სა-
შვილიშვილო საქმე იქნება ჩვენის სახელო-
ვანი მგონის პატივსაცემლად.

ამგვარ დიდ საქმისთვის საჭიროა შეერ-
თებული ძალა მთელის ქართველ საზოგადოე-
ბისა და ამიტომ საჭიროდ მიგვანია ვურჩიოთ
პროვინციის მოღვაწეთ — მხარი დაუჭირონ
ტფილისის ქართველობას და შეგროვილი
ფული ტფილისში გამოგზავნონ და ეცა-
დონ ამართანვე, რომ შემოწირულებათა
შეგროვება უფრო ენერგიულად სწარმოებ-
დეს. ნუ გამოვიჩნთ ამაშიაც ჩვეულებრივს
დაქაქსულებას და ვეცადოთ ღირსეულად
ვცეთ პატირი საყვარელი მგონის სახელს!

დეკლარაცია

(„რუსეთის დემოკრატიული სააგენტოსათვის“)

12 მარტი.

პატივსაცემი. დიდ-ძალი თოვლი მოვი-
და; 4 გრადუსი სიცივეა.

კავშირად. 9 მარტს გაარტყმისფონ-
ტენთან მოხდა ცხარე ბრძოლა, რომელშიაც
დიდი მონაწილეობა მიიღეს იმპერიის ცხე-
ნოსანთა ჯარმა და იომანრებმა.

გუშინ და დღეს 12 შემთხვევა იყო შავი
ქირით ავადმყოფისა; ავადმყოფთა შორის
ოთხი ევროპელია.

ბოკიო. ხმები იაპონიის ფლოტის დე-
მონსტრაციის შესახებ კორეის წყლებში,

დაწყებითი სკოლა და ხუთი კერძო სასწავ-
ლებელი. ამათში სწავლობს ვაჟი 179 და
ქალი 177, სულ 356 მოსწავლე. ამ სკო-
ლებზე დახარჯულია საანგარიშო წელს
11130 მან.; ეს სკოლებიც რომ პირველ-
დაწყებით სამინისტრო სკოლებს მიუმატოდ,
გამოვა 46 სკოლა, რომლებშიაც სწავ-
ლობდა 5427 მოსწავლე, ამათგან ვაჟი
4582 და ქალი 847. ამ სკოლებზე დახარ-
ჯულია საანგარიშო წელს 41339 მანეთი,
ანუ ორთა შუა რიცხვით თითო სასწავლე-
ბელს მოხმარებია 898,6 მან.; თითო სკო-
ლაზე მოდის თითქმის 118 მოსწავლე. თი-
თო მოსწავლეზე დახარჯულა 7,6 მანეთი.
ერთი პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი
პირველ შემთხვევაში — მართა სამინისტრო
სკოლები რომ ავიღოთ — მოდის 5,51 ათას
მცხოვრებზე, მეორე შემთხვევაში კი 4,67
ათას მცხოვრებზე. ხარჯი რომ გავყოთ
მცხოვრებზე, თითო სულ მცხოვრებზე მო-
დის პირველ შემთხვევაში 13,39 კაპ., მეო-
რე შემთხვევაში კი — 16,2 კაპ.

ავრეთვე ქვემო იმერეთში — დ. ხონში
არსებობს სამრეწველო სასწავლებელი (Про-
мышленное училище), რომელშიაც სწავ-
ლობდა 1899 წელს 15 მოსწავლე. ამა-
ვე წელს ამ სკოლაზე დახარჯა 4864 მა-
ნეთი. მაშასადამე საანგარიშო წელს ქვე-
მო იმერეთში ყოფილა: სამი დაბალი
სასწავლებელი და 46 პირველ-დაწყები-
თი, რომლებშიაც სწავლობდა სულ 6478

1) საშუალო სასწავლებელს აქ არ ვეხები, რად-
განაჲ ისინი ასე თუ ისე გამსაზრებლად მოქმედებ-
ენ.

სრულიად უსაფუძვლოა. რუსეთსა და იაპონიის შორის დამოკიდებულება სრულიად ნორმალურია.

ბიანძინი. 14 მილის მანძილზე ტიანძინიდან ყაჩაღებმა მოკლეს ინგლისელი მისიონერი სტოგოუზი.

ფილადელფია. წყალში ჩაშვებული რუსეთის კრესერი ბრძანების ძალით ზღვაში გამოვიდა. კაპიტანის სიტყვით, კრესერი წავა ნორფოლკში (ვირჯინია), იქიდან საფრანგეთში და კრონშტადტში; აქ კი ჰეიკრობენ, რომ კრესერი დაუყოვნებლივ იაპონიისაკენ გაემგზავრება.

პაიმი. გერმანიის, ინგლისის, საფრანგეთისა და იაპონიის ელჩებისაგან შემდგარი კომისია, რომელიც დანიშნულია ჩინეთის ქონებრივი შეძლების განსაზღვრად, დღეს შეიკრიბა პირველ სხდომაზე.

პარლიამენტი. მთავარ-არდალი პეკინიდან იტყობინება, რომ ინგლის-რუსეთის დავა ტიანძინში დაწყებულ იქნა გენერლების ვოვაციისა და ბაროს თათბირით. სამხედრო შეხვედრებით ამ თათბირს ორივე მხარესათვის საკმაოდ სწრაფად მოჰყვა. მცველები და დარაჯები იქნებიან წაყვანილი ორივე მხრით და წასვლის დროს ისინი ერთმანეთს სამხედრო საღამოს მისცემენ. ინგლისელებმა განაცხადეს, რომ რუსების სასაზღვრო ნიშნების გადაყრა თუ მოხდა, ეს არც-ბრძანებით მოხდა, არც სამხედრო უფროსების ნებართვით. სადავო ნაქერზე მუშაობა შეწყვეტილი იქნება, სანამ მთავრობანი არ შეთანხმდებიან ერთმანეთში ამ აღვლით მფლობელობის შესახებ, ან სანამ არ მოხდება განსაკუთრებული შეთანხმება ამ საგნის შესახებ.

(საღამოს ღებულები იხილე მე-4 გვერდზე)

ყურნალ-გაზეთებიდან

ინგლისური გაზეთების სიტყვით, ლიუნსონმა წარუდგინა იმპერატორს მოსენება, რომელშიც ის ბეჯითად თხოულობს, რომ ჩინეთის სკოლა განათლების წესები შეცვლიდეს იქნეს. ლიუნსონმა ურჩევს იმპერატორს, რომ როგორც ჰერტის პროექტი მიიღოს. ამ პროექტით უფრო იმ კანდიდატებს, რომლებიც სხელში იყვნენ კვამენებს დატყვევებულნი და ევროპაში იმყოფებოდნენ, ვიდრე რამე აფიცებდნენ თანამდებობის მიღებად, შეიძლება უფროსი მენიერება.

მოსწავლე და დახარჯული 66,665 მანეთი. ამ რიგად თითო სკოლა მოდის 4,6 ათას მცხოვრებზე და თითო მცხოვრებს სასკოლო ხარჯი ხვდება 26,1 კაპიკი. წარმატებათი წლის განმავლობაში გამოიხატება: სასწავლებელთა რაოდენობა იმატა 22, ანუ 100 პროცენტით. მოსწავლეთა რიცხვმა იმატა 3743, ანუ 170,4 პროცენტით. ხარჯმა იმატა 42,889 მან., ანუ 180,8 %.

ახლა სამრევლო სკოლებზე ცოტა რამ. 1899 წ. ანგარიში სამრევლო სკოლებისა ჩვენ ხელთ არა გვაქვს, რის გამოც იძულებულნი ვართ ვისარგებლოთ მხოლოდ 1889—1897 წ.წ. ანგარიშებით. 1889 წელს ქუთაისის მაზრაში ითვლებოდა 45 სამრევლო სკოლა, რომლებშიც სწავლობდა ვაჟი 1230 და ქალი 90, სულ 1320 მოსწავლე. ორთა შუა რიცხვით თითო სკოლაზე მოდიოდა 29,3 მოსწავლე. 1897 წელს მაზრაში ითვლებოდა 47 ერთკლასიანი და 7 წერა-კითხვის სასწავლებელი, სულ 54 სკოლა. ამ სკოლებში სწავლობდა 1485 ვაჟი და 198 ქალი, სულ 1683 მოსწავლე. თითო სკოლაზე მოდის 31,1 მოსწავლე, რვაწლის განმავლობაში წარმატება გამოიხატა: სასწავლებელთა რაოდენობამ იმატა 9, ანუ 20%. მოსწავლეთა რაოდენობამ კი—363 მოსწავლეთი, ანუ 27,4 %.

ორივე ტიპის სკოლები რომ შევადროთ*, 1899 წელს ქუთაისის მაზრაში ყოფილა 103 სასწავლებელი, რომლებშიც სულ 8161 მოსწავლე ყოფილა, ამათგან ვაჟი 7118

და და შეიძინონ საჭირო მანერა-დაწესებით ცოდნა სერთაშორის ურთიერთობისა, ზოგიერთი ისტორიისა და საერთაშორისო უფლებებისა.

ინგლისური გაზეთები ბერეს სწერენ იმ დავის შესახებ, რომელიც ატრიატო რუსებსა და ინგლისეებს ტიანძინში ჩინეთის გზის ნაწილის გამო.

ინგლისმა მედგარი წინააღმდეგობა უნდა გაუწიოს რუსეთს, ამბობს კაზ. „სტანდარტი“, — თორემ წინააღმდეგ შემთხვევაში მას დიდი ზიანი მიეცემა ამასთანავე ამ წინააღმდეგობის გარდა, ბეჯითი პროტესტით უნდა მივმართოთ პეტერბურგს.

კაზ. „გლობალი“ ძალიან იწონებს ინგლისის გენერალ ბაროს თამაშ ქვეყანას და დასძენს: ამისთანა ქვეყანა არ ჩათვლება, რასაკვირვებია, როგორად ინგლისის ერის გამარჯვება, მაგრამ მაინც უფრო შემთხვევაში, იმდენი დამცირების შემდეგ, რომელიც ამ ბოლოს დროს ჩვენ წილად შეგვხვდა, ამისთანა ამბავმა, შეიძლება, ცოტა ნუგეში მოგვცეს, რადგან ის გვიჩვენებს, რომ ინგლისს ჰყურს შეიძინოს ის მედგარობა, რომელიც ატრიატო ხნის განმავლობაში აღმოსავლეთ ზოგადი ეჭირა. საქმე იმაშია, ესაა მანდოქების სხვა მოვალეობა, რომ ისინი ინგლისთან ერთად განდევნილ იყვნენ ჩრდილო-ჩინეთის ბაზრებიდან, თუ არა. არც გერმანიამ, არც იაპონიამ არ უღებიათ ქვეყნების შექმნას; ამით სრულდებით არ უღებო გულში ჩინეთის გაჭირვების მდგომარეობა თუკი დაიჭირონ. მაგრამ ამით ზოგიერთი უმთავრესი საგანი იყო თავიანთ ვაჭრობის გაფართოება; ესაა კი ჩინეთის ჩრდილოეთში ამოცნებო წინააღმდეგობა. შეერთებულ შტატების ინტერესები აქვთ ჩრდილოეთ ჩინეთის ბაზრებში და როგორც ეტყობა, ამერიკაში ჰხვდებიან თან და თან, რომ თუ რუსეთის მთავრობა ხელში ჩაიგდებს მანუერას, მაშინ ამერიკის მრეწველობას დიდი ზიანი მოუვა. ჯერ კიდევ დრო არაა წასული, რომ ამერიკამ და საფრანგეთმა თავიანთ ზოგიერთი გამოსცადონ.

„ტაიმს“-ს სწერენ პეკინიდან, რომ მარტის რიცხვით:

ჩინეთის მოხელეებმა განაცხადეს, რომ პეტერბურგიდან ცნობა მოუვიდათ იმის შესახებ, ვითომ რუსეთი ხელს იღებს მონგოლიას და თურქმენის და ამას გარდა თანახმაა, რომ ჩინელ მოხელეებს სასტიკი კანტროლი არ დაუწყოს მანუერაში. რუსეთი თანახმაა, რომ რუსეთ-ჩინეთის ხელშეკრულება მანუერის შე-

და ქალი 1043. ორთა შუა რიცხვით რომ ვიანგარიშოთ, თითო სკოლაზე მოდის 79,2 მოსწავლე. ერთი სკოლა მოდის 2,18 ათას მცხოვრებზე. ვარაუდით რომ ვიანგარიშოთ, მთელს ქვემო იმერეთში სასკოლო პასაკისა ყოფილა 32,1 ათას ბავშვზე მეტი. ამითგან სწავლობს 8161 ბავშვი, სწავლის გავლენის გარედ დარჩენილა 24 ათას ბავშვზე მეტი.

II. ზემო იმერეთს, ანუ შორაპნის მაზრას უჭირავს 2650 ოთხკუთხი ვერსის სივრცე ადგილი და იპყრობს 160 ათას მცხოვრებს. 1889 წელს ზემო იმერეთში იყო 11 პირველ-დაწყებით სასწავლებელი, რომლებშიც სწავლობდა ვაჟი 592 და ქალი 14, სულ 604 ბავშვი. ორთა შუა რიცხვით ერთ სასწავლებელში სწავლობდა თითქმის 55 მოსწავლე. ამ სასწავლებლებზე საანგარიშო წელს დახარჯულია 5878 მან., ანუ, თითო სკოლაზე 534,3 მანეთი.

1899 წელს კი ზემო-იმერეთში ითვლებოდა სამი ორ-კლასიანი და 14 ერთ-კლასიანი პირველ-დაწყებითი სკოლა, რომლებშიც სწავლობდა 1174 ვაჟი და 79 ქალი, სულ—1243 მოსწავლე. ამ სკოლათა რიცხვს რომ მივუმატოთ ორი კერძო სასწავლებელიც, — ყოფილა სამი ორ-კლასიანი და 16 ერთ-კლასიანი სასწავლებელი, რომლებშიც სწავლობდნენ 1201 ვაჟი და 87 ქალი, სულ 1288 ბავშვი. თითო სკოლაზე მოდიოდა 67,8 მოსწავლე. ამ სკოლებზე საანგარიშო წელს დახარჯულია—10,665 მანეთი, თითო სკოლაზე—558,6 მანეთი. ორთა-შუა რიცხვით თითო მოსწავლეს დახარჯულია 8,3 მანეთი. ამ სასწავლებლის შესანახად

სახე გამოცხადებულ იქნა მანუერა, რაწამს მას ხელს მოაწერს პეტერბურგში, რაცა ორი კვირის განმავლობაში მაინც მოხდება.

ამერიკის ელჩს პეკინში კონჯერს უთქვამს, რომ მანუერის შესახებ ხელშეკრულება ჯერ დამტკიცებული არაა, მაგრამ თუ ის ნამდვილად დამტკიცდა, მაშინ პეტად დაბრუნდება სამშვიდობო მოლაპარაკების განგრძობა.

ჩინეთ-იერუსალიმ-ის კარსიზნად ტი იწერება ტიანძინიდან, რომ ჩინელებს პეტად გაუხარდათ. როცა რუსებსა და ინგლისელებს პეტაქებს მოუვიდათ.

წასული კვირის საფრანგეთის ცნობილმა მწერალმა და საფრანგეთის პარიტეტის საზოგადოების მეთაურმა ჟიულ ლემეტრმა ღიანში საჯარო ლექცია წაიკითხა; ნაციონალისტებს დიდი იმედი ჰქონდათ ამ ლექციისა, რომლის სიტყვით იყო „რესპუბლიკის დასახა. მაგრამ ლიონის მცხოვრებლები ცუდად მიგებნენ ლემეტრს; იმ დროსის წინ, სდამ ლექცია უნდა წაკითხა იმას, მოგროვდა ბევრი სოციალისტი და სხვა რესპუბლიკელი და მიეკება ლემეტრს ევრილით: „დაიკარგოს ლემეტრი, დაიკარგნენ იუზუბები, გაუმარჯვოს ვალდე-რუსისის“. დარბაზში, სდამ მხოლოდ მოწვეული ხალხი იყო, რასაკვირვებია, ლემეტრი კარგად მიიღეს, მაგრამ ქუჩიდან კიდევ მოისმოდა ევრილი და ხმა-ურბოა ნაციონალისტების წინააღმდეგ. ზოგიერთი ძლიერ-ძლივობით განდევნა მანიფესტანტები და რამდენიმე კაცი დაატუსაღა კედელ, მათ შორის ქაქაქის თავის თანაშემწე ბოსიცი. თავის ლექციაში ლემეტრმა განაცხადა, რომ წინააღმდეგობა ესაა მნიშვნელობა დაეკარგათ. „წინააღმდეგობა, — სიტყვა ლემეტრმა, — იყვნენ კოლექტივობები, რადიკალ-სოციალისტები, რადიკალები, ზომიერი რესპუბლიკელები და სხვა-დასხვა მონარქისტები. დრეიფუსის საქმეში მანუერა ეს დასდისად დაუთვა; ამ საქმეში მოელი საფრანგეთი ორ ბანაკად გაჭრა და საზოგადო არჩევნების დროს 1902 წელს იქნებიან მხოლოდ ინტერ-ნაციონალისტები და პარიტეტი. შემდეგ ორატორმა გამოსთქვა ის აზრი, რომ სოციალისტები და სწავლის საქმე თავისუფალი უნდა იქნეს; მან სოციალისტის წინააღმდეგ ილაპარაკა და ჰქონდა მთავრობას, რომ ის არ იტყვას შრომის თავისუფლებას. ჩვენ მხოლოდ იმ ზღვრის იმედი გვაქვს, რომელიც 1902 წელს იქნება ამოწმებული. როცა ლექცია გათავდა, ლემეტრი ერთ საათზე მეტს დარჩა დარბაზში, რადგან გარედ მდგომი ხალხისა ეშინოდა. ბოლოს და ბოლოს ის რის წავლემით ქუჩაში გამოვიდა და

გამოღებული ხარჯი რომ გავყოთ მცხოვრებთა რაოდენობაზე, თითო სულ მცხოვრებზე მოდის 6,6 კაპ.. ერთი სკოლა მოდის 8,4 ათას მცხოვრებზე.

ზემო-იმერეთში ათის წლის განმავლობაში სწავლა-განათლების წარმატება ასე გამოიხატება: სკოლების რიცხვმა იმატა 8, ანუ 72,70%. მოსწავლეთა რაოდენობამ იმატა 684, ანუ 111,50%. ხარჯმა იმატა 4,787 მანეთით, ანუ 81,50%.

1889 წელს შორაპნის მაზრაში იყო 51 სამრევლო სკოლა. ამ სკოლებში სწავლობდა 1255 ბავშვი, — ამათგან ვაჟი—1212 და ქალი—43. 1897 წელს კი ითვლებოდა 33 ერთ-კლასიანი და 9 წერა-კითხვის სკოლა, რომლებშიც სწავლობდა 1339 ვაჟი და 127 ქალი, სულ 1466 ბავშვი. თითო სკოლაზე მოდიოდა თითქმის 35 ბავშვი.

რვა წლის განმავლობაში (1889—97 წწ.) წარმატება გამოიხატება: მოსწავლეთა რაოდენობამ იმატა 211-ით, ანუ 16,80%-ით. სკოლათა რაოდენობამ კი, სამწუხაროდ, დაიკლო 9, ანუ 17,30%.

ზემო-იმერეთში 61 ორივე ტიპის სასწავლებელია, რომლებშიც სწავლობს 2754 ბავშვი. ამათგან ვაჟი 2540 და ქალი 214. ორივე ტიპის ერთი სკოლა მოდის 2,6 ათას მცხოვრებზე. დაახლოებით ზემო-იმერეთში 22,8 ათასი ბავშვი სასკოლო პასაკისა. ამათგან სწავლობს 2754 ბავშვი და დანარჩენი 20 ათასი ბავშვი კი უბრალო წერა-კითხვისა მოკლებულია.

III. რაჭის მაზრას უჭირავს 2,500 ოთხკუთხი ვერსის სივრცე ადგილი და იპყრობს

ეტლში ჩაჯდა; ეტლს ზოგიერთი ახლდა. სხვა მაინც შეიძინა ლემეტრის წიგნი და სხვა. საუბედროდ, ეტლს ცხენს ფეხი გაუსწვდა და წაიქცა; ლემეტრი თუ შეეცადა, ეტლს დაეკავებოდა, მაინც ვერ შეძლო. მანიფესტანტები გარს მოეხვივნენ. ერთმა მათგანმა ფეხი შეიშალა ლემეტრს. ლემეტრმა ძლივს დიდის წყაფვით მიაღწია თავის სადგომს.

ქალაქ მადრიდის საჯარო ზღაპრამ მანიის მთავრობას სთხოვა, რომ სარწმუნოებრივ კონგრესიებს დაეკრძალათ ვაჭრობა მრეწველობა; ამას გარდა მადრიდში დიდი ზღაპრმა მოხდა. კრებაზე დაესწრო 600 კაცზე მეტი მანიფესტანტის პროტესტებით, გამანახობის სხვა სკოლების მასწავლებლები. კრებამ ერთმანეთს დაადგინა სთხოვოს მთავრობას, რომ ზოგიერთი იქნეს ის პროტესტები, რომლებიც მანიფესტანტები აქვთ სარწმუნოებრივ კონგრესების სასწავლებლებს. ამ მოკლე ხანში კიდევ მოხდება ესპანიის სკოლა მასწავლებლების კრება, რომელსაც საგნად აქვს გამოცხადდეს თანავე პროტესტი კონგრესაციების პროტესტების წინააღმდეგ. ფინანსების მინისტრმა ჰმირად მოგვარე და მრეწველების კლასის, რომელსაც საჯარო და სამრეწველო საქმეებს, რომელსაც კონგრესაციები წარმოადგენ, გადასახადებდა. მოუხვდავად ამისა, ანტი-კლერისტიკა მომარაბა არა სცნება. სასულიერო წოდება ძალიან ამწვავებს და აზრებს ხალხს. ანტი-კლერისტიკა მდგომარეობა ცოდნითა შენდობა მისცეს იმ ბირებს, რომლებიც თეატრში უფრო იყვნენ, როცა იქ ერთ ანტი-კლერისტიკურ კლასს არდგენდნენ.

ფონდონიდან სწერენ დეპუტთ ერთ რუსულ-გაზეთს: ჩემიგანაგანაგანა ზარდაშენდა რომ ბოტამ წერილი მისწერა კიტინიერს, რომელშიც ატყობინებს, რომ მის, ბოტის, შეუძლიან გაუგზავნოს თავის მთავრობას კლასიკულად კიტინიერს მიერ წარმოდგენილი ზიანები. ბოტა ამასთანავე იუწყება, რომ ამ კიტინიერს არაინ იმის ოფიცირებისა.

სამინისტროს მამრე გაზეთები, რომლებიც წინად იმედს აცხადებდნენ, რომ ზავი მდგომარეობაში იქნება, ამტკიცებენ, ვითომ ისინი არცაინს მოკლედობდნენ კიტინიერს მიერ გაართულ მოლაპარაკებისაგან და რომ ზავის უარყოფას არავითარი მნიშვნელობა არა ჰქონდა. მაზონიის გაზეთები კი ამ ამბავს პეტად ცუდ ამბად სთვლიან, მით უმეტეს, რომ ინგლისის მთავრობას ესაა სხვა ბევრი

63 ათას მცხოვრებს. 1889 წელს რაჭაში იყო 14 პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი, რომლებშიც სწავლობდა 711 ვაჟი და 11 ქალი, სულ 721 ბავშვი. ანუ, ორთა-შუა რიცხვით, თითო სკოლაში 52,6 მოსწავლე. საანგარიშო წელს ამ სკოლებზე დახარჯულია 5771 მანეთი, ანუ თითო სკოლაზე—412,2 მანეთი; ათის წლის შემდეგ 1897 წელს რაჭაში ითვლებოდა 4 ორკლასიანი და 11 ერთკლასიანი სასწავლებელი.

სკოლებში სწავლობდა 981 ვაჟი და 11 ქალი, სულ 1056 ბავშვი. ორთა შუა რიცხვით თითო სკოლაზე მოდის 70,4 მოსწავლე. საანგარიშო წელს ამ სკოლებზე დახარჯულია 9024 მანეთი, ანუ თითო სკოლაზე დახარჯულია 601,6 მანეთი. ეს ხარჯი რომ მოსწავლეთა რიცხვზე გავყოთ, მოდის თითო მოსწავლეს 8,5 მანეთი; თითო მცხოვრებზე კი მოდის 12,3 კაპიკი.

რაჭაში ერთი პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი მოდის 4,86 ათას მცხოვრებზე.

ათის წლის განმავლობაში წარმატება გამოიხატა: სკოლათა რაოდენობამ იმატა მხოლოდ 1, ანუ 7,10%. მოსწავლეთა რიცხვმა იმატა 305, ანუ 40,60%. ხარჯმა იმატა 3253 მანეთით, ანუ 56,10%.

1889 წელს რაჭაში ითვლებოდა სამრევლო სკოლა, რომლებშიც სწავლობდა 83 ვაჟი და 2 ქალი, სულ 85 ბავშვი. რვა წლის შემდეგ 1897 წელს რაჭაში იყო 4 ერთ-კლასიანი და 3 წერა-კითხვის სამრევლო სკოლა. ამ სკოლებში სწავლობდა 218 მოსწავლე, ამათგან ვაჟი 191 და ქალი 27.

*) სამრევლო სკოლების რიცხვი აღებულია 1897 წლის ანგარიშიდან.

ქვემო. საზოგადოება შეტად უმჯობეს-
დადნადიერ გასწავლების სიტყვით ბურგების
ესი ბოტას შემდეგი განუცხადებია:
დასელები ჭეჭრებენ, რომ ზავი მალე
ქმედდნადიერ, ის კი არ იცან, რომ
მალე ესეა ვიწვებთ ნამდვილ მასსა.
ტაშისა-ში დაბეჭდილია საინტერესო მო-
კრთი ავსტრიელი ფიციერი ფან გად-
და, რომელიც იმდენად ტანსაცმელი. ეს
რომ ამტკიცებს, რომ ბურგების მთავარ-
ი შეუბრძოლ მამამესა და შეტად
რომ ტანსაცმელსათვის, რომ შეუბრძო
ამე თვას წინადა მამამესა; შეუბ-
რძოლურმა სისტემამ დადი ვნება მოუ-
ბერებსა. როგორც ჯარის კაცებს, ბუ-
რძოლ ქვენიერობასე ტოლი არა ჭეჭრით,
ამათმა უფროსებმა პარეფსევე კარგი
დანა ვერ დაწესეს. ბოლოს კი ბურგების
სარდალმა ესეც მოახერხეს და ავი იმი-
კადეც იმარჯვებენა.

ახალი ამბავი

17 მარტს სახალხო კითხვათა სად-
აგვალის ქუჩაზე, გაიმართება გან-
ულის პოეტის რაფ. ერისთავის ხსე-
პატრესაცემლად დრამატულ-ლიტე-
რული საღამო. წარმოდგენილი იქნება
გებულის პიესა „ადვოკატი“, შემ-
აიოთხულ იქნება მისი ბიოგრაფია,
ულ იქნება მისი ლექსები და ხორა-
ებს რამდენიმე მის ლექსს.

ქართლ-კახეთის საგარეო სასწავლე-
საბჭოს გადაწყვეტით მოაწესა წელს

ორთა შუა რიცხვით თითო სკო-
ლაში სწავლობდა 31,1 მოსწავლე.

წლის (1889—97 წ.წ.) წარმატება
იტება: სკოლათა რიცხვა იმატა 4,
33,30%; მოსწავლეთა რაოდენობამაც
133, ანუ 156,40%.

მასწავლებლის 1899 წელს იყო 22
ტიპის სასწავლებელი, რომლებშიაც
ობდა 1274 ბავშვი, ამათგან ვაჟი
და ქალი 102. ორივე ტიპის ერთი
მოღის 3,3 ათას მცხოვრებზე. დაახ-
ლო რაჟამი 10,4 ათასი ბავშვი სას-
წავლენებისა. ამათგან სწავლობს
1274 ბავშვი, დანარჩენი ცხრა
მეტი ბავშვი უბრალო წერა-კითხვა-
სწავლობდა.

ლეჩხუმის მაზრას (სვანეთითურთ)
4,000 ოთხ-კუთხი ვერსის სივრცე
და იპყრობს 50 ათას მცხოვრებს.

წელს აქ ითვლებოდა 8 პირველ-და-
სასწავლებელი, რომლებშიაც სწავ-
310 ბავშვი, ამათგან ქალი 2 და
308. ორთა შუა რიცხვით
სკოლაში სწავლობდა 78,7 მოს-

საანგარიშო წელს ამ სკო-
დახარჯულა 3027 მანეთი, ანუ თი-
ლაზე—378,3 მანეთი. თითო ბავშვ-
არჯულა 9,7 მანეთი, თითო მცხოვ-

წლის შემდეგ კი—1899 წ.
ში ითვლებოდა 4 ორ-კლასიანი და
კლასიანი პირველ-დაწყებითი სას-

ბელი. ამ სკოლებში სწავლობდა 658
ბავშვი, სულ—724 ბავშვი. ორ-

დროებითი პედაგოგიური კურსები სამრე-
ვლო-საეკლესიო სკოლების მასწავლებელ-
თათვის. კურსებზე მოწვეულ იქნებიან მარ-
ტო ხსე ებულ ებარქის მასწავლებლები,
ასე რომ იმერეთის, გურია-სამეგრელოს და
სოხუმის ებარქებმა წელს ცალკე უნდა
გამა-თონ ამ გვარივე კურსები თავიანთ
სამრევლო სკოლების მასწავლებელთათვის.

როგორც გვატყობინებენ, ქუთაისის
საურთიერთო კრედიტის საზოგადოების
წევრთა კრება 25 მარტისთვის არის დანი-
შნული. სხვათა შორის, კრებაზე მოხდება
არჩევნები კრედიტის საზოგადოების თავ-
მჯდომარისა, რადგანაც თავ პ. ა. თუმანი-
შვილს სამსახურის ვადა უთავდება.

ხელ-ახლად აღძრულა კითხვა შესახებ
საზოგადოებრივი ფულად გადახდის შეც-
ლისა, ამიტომ აღმანისტრაციას მოსთხო-
ვენ წარმოდგენოს თავისი მოსაზრება ამ
კითხვის შესახებ და აგრეთვე გამოარკვიოს
ამ ბეგრის ღირებულება.

ტფილისის ქალაქის სამხედრო ბეგრის
საკრებულოს განკარგულებით ქალაქის თვით
მმართველობის სახლის ალაყაფის კარებზე
გააკრვენ იმ ახალგაზდათა სიას, რომელ-
ნიც დაიბადნენ 1879 წლის 1 ოქტომბერსა
და 1880 წლის 1 ოქტომბერს შუა და რო-
მელნიც მოვალენი არიან მოხალდონ სამხე-
რო ბეგარა მ-მდინარე წლის ოქტომბრიდან. ის
პირნი, რომელნიც ზემოდ აღნიშნულ დროის
განმავლობაში დაიბადნენ და არ იქნებიან
სიაში შეტანილნი, ვალდებულნი არიან პი-
რველ პირილამდე გამოუცხადონ ეს გარე-
მოება საკრებულოს. წინააღმდეგ შემთხვე-
ვაში, ამისთანა პირთ წილის უყრელად მო-
ახდენიებენ სამხედრო ბეგარს.

ქუთაისის გუბერნიის მეაბრეშუმეთა
ამხანაგობისა და გურიის სავაჭრო-სამრე-
ველო ამხანაგობის „შუამავლის“ საქმეთა
მმართველთა ბ-ნ ნ. წერეთელსა და ს. კეი-
შვილს მიუშარათეთ მიწად-მოქმედების მი-
ნისტრისათვის თხოვნით: ჩვენ დაიმედ-
ბულნი ვართ, რომ განათლებული მთავრო-
ბა, რომელმაც კარგად იცის ჩვენში მე-
აბრეშუმეთის მდგომარეობა, არ დასთან-
ხმდება კავკასიის მეაბრეშუმეთა კრების და-
დგენილებას კავკასიაში აბრეშუმის თესლზე
კონტროლის შემოღეს შესახებ, მით უმე-
ტეს, რომ ასეთი ზომის შემოღება ამ შემ-
თხვევაში არის არად მიჩნევა მისი, რაც
მეცნიერებამ 30 წლის წინად შემოიტანა.

თა შუა რიცხვით თითო სკოლაში სწავლობდა
48,2 ბავშვი. საანგარიშო წელს ამ სკოლე-
ზე დახარჯულა 9,484 მანეთი, ანუ თითო
სკოლაზე—632 მანეთი. თითო მოსწავლეს
დახარჯულა 13 მანეთზე ცოტა მეტი. ხარ-
ჯი რომ მცხოვრებთა რიცხვზე გავყოთ, თი-
თო სულ მცხოვრებზე მოღის 18,9 კა-
პეიკი.

ერთი სკოლა მოღის 3,3 ათას მცხოვ-
რებზე.
ათის წლის წარმატება ასე გამოიხატება:
სკოლათა რაოდენობამ იმატა 7, ანუ 87,50%.
მოსწავლეთა რაოდენობამ იმატა 414, ანუ
133,20%. ხარჯმაც იმატა 6,457 მანეთით,
ანუ 213,30%.

1889 წელს ლეჩხუმის მაზრაში ითვლე-
ბოდა მხოლოდ ერთი სამრევლო სასწავლე-
ბელი, რომელშიაც სწავლობდა 66 ბავშვი.
რვა წლის შემდეგ კი (1897 წ.) აქ იყო 8
ერთ-კლასიანი და ერთიც წერა-კითხვის სა-
მრევლო სკოლა. ამ სკოლებში სწავლობდა
270 ბავშვი, ამათში მხოლოდ 8 ქალი იყო.
ორთა-შუა რიცხვით თითო სკოლაში სწავ-
ლობდა 30 მოსწავლე.

რვა წლის განმავლობაში წარმატება ასე
გამოიხატება: სკოლათა რაოდენობა ჭრითი-
დან ავიდა 9-მდე; მოსწავლეთა რიცხვმა იმა-
ტა 204, ანუ 309%-ით.

1899 წელს ლეჩხუმის მაზრაში ითვლებო-
და 24 ორივე ტიპის პირველ დაწყებითი სას-
წავლებელი, რომლებშიაც სწავლობდა 920
ვაჟი და 74 ქალი, სულ 994 ბავშვი. ორი-
ვე ტიპის ერთი სკოლა მოღის 2 ათას მცხო-
ვრებზე. დაახლოვებით ლეჩხუმის მაზრაში

საფრანგეთის მთავრობამ, ამ მეცნიერების მი-
ხედვით, უარ ჰყო ასეთის სისტემის შემოღება
აბრეშუმის თესლის გამოკვლევის შესახებ.
რომ ადგილობრივი მეაბრეშუმეთა უფრო
მკვიდრ ნიადაგზე დადგეს და განვითარდეს,
მთავრობა შემწეობის აღმოჩენით წააქეზებს
მეაბრეშუმეთ დაამზადონ ადგილობრივი
აბრეშუმის თესლი და მით შეძლებას მი-
სცემს საქმის გულ-შემატყვიარო მიწო-
ლონ მცხოვრებთ საღი თესლი.

თუ მთავრობა მოისურვებს დაამტკიცოს
წესდება, რომელიც განსახილველად ღ დასამ-
ტყვიებლად უკვე წარდგენილია სამინისტ-
როში, ჩვენ მალე შეუდგებით მოვაწყოთ
საქმე ისე, რომ პასტერის სისტემის თანახ-
მად ადგილობრივ მზადდებოდეს აბრეშუმის
თესლი და ადგილობრივად იღებოდეს ძა-
ფი მის მაგივრად, რომ პარკი მარ-
სელში იგზავნებოდეს. კავკასიის მეაბრე-
შუმეთა კრების მიერ ნაჩვენები ზომები
არამც თუ დაკმაყოფილებს ნამდვილ საქი-
როებებს, არამედ ხელს შეუშლის წესიერ
დამოკიდებულების განმტკიცებას ჩვენის
ქვეყნისა და საზღვარ გარეთელ მეაბრეშუმე
მეთესლეთა შორის. თუ რამდენად გაძლი-
ერებულა საზოგადოდ ჩვენს ქვეყანაში მე-
აბრეშუმეთა, სხვათა შორის, მითაც მტკიც-
დება, რომ მარტო ქუთაისის გუბერნიას
სჭირდება ყოველ წლით 40 ფუთი აბრე-
შუმის თესლი.

საქმიმო დეპარტამენტში აღიძრა კი-
თხვა კეთროვანთათვის საავადმყოფოების და-
არსების შესახებ. კეთრი გავრცელებულია
ერევნისა და ბაქოს გუბერნიებში. ესლა,
ოფიციალურის ცნობებით, კეთროვანთა რი-
ცხი 111-ია. ეს სენი ცოტათი ტფილისის
გუბერნიისაშიც არის გავრცელებული, სახე-
ლდობრ—თიანეთის მაზრაში, წალკაზე (ბო-
რჩალო) და ფასანაურის (დუშეთის მაზრა)
ახლო.

სადგურ გომიდან გვეწერენ, რომ გომ-
ში მღვდლის მ. დევიდის მეცადინეობით,
დაარსებულა სამრევლო სკოლა, რომელ-
შიაც ესლავ დაუწყია სწავლა 50-მდე
ბავშვს.

ტფილისის ქართულ სახალხო თეატრს
მოაკლდა ერთი გულმოდგინე და კეთილ-
სინილისიერი მუშაკი ბ. მ. შველიძე, რო-
მელიც ქუთაისში გადაიყვანეს სამსახურში.
სახალხო სცენის მოღვაწეებმა მიართვეს მას,
ნიშნად პატივსაცემისა, ალბომი. იმედი,

სასკოლო პასაკის ბავშვია 7,1 ათასი. ამათ-
გან ათასამდე უკვე სწავლობს და დანარჩე-
ნი 6,1 ათასი სკოლის მაღლიანს ზე-გავლე-
ნას მოკლებულია.

ესლა თვლი გავავლოთ ზემო-მოყვა-
ნილს ციფრებს³⁾ და შევადაროთ ქუთაი-
სის გუბერნიის ის შეიდი მაზრა, რომელიც
ჩვენ უკვე გავიცანით და რომლებშიაც
მცხოვრებლებს მარტო ქართველობა შეა-
დგენს.

	მცხოვრებთა რაოდენობა ათასით.	სკოლათა რაოდენობა.	მოსწავლეთა რაოდენობა.	ერთი სკოლა მოღის მოსწავ- ლეთა რაოდენო- ბა.	ერთი მოსწავ- ლე მოღის სკო- ლა.
1) გურია . . .	100	83	6359	1,2	63,59
2) სენაკის მაზრა . . .	120	77	4189	1,557	34,9
3) ზუგდიდს „ . . .	125	62	3654	2,0	29,2
4) ქუთაისის „ . . .	225	103	8161	2,18	27,4
5) ლეჩხუმის „ . . .	50	24	994	2,0	19,8
6) შორაპნის „ . . .	160	61	2754	2,6	17,2
7) რაჭა . . .	73	22	1274	3,3	17,4
სულ . . .	853	432	27,385	—	—

როგორც ზემო მოყვანილ ცხრილიდან
სჩანს, პირველი ადგილი სწავლა-განათლე-
ბის საქმეში პატარა გურიის უჭირავს, ხოლო
უკანასკნელი—რაჭას, თუ მხედველობაში
სკოლათა რაოდენობას მივიღებთ, მოსწა-
ვლეთა რაოდენობით (შედარებით) კი—ზე-
მო იმერეთს. მთელს იმერეთში, ზემო მოყვა-
ნილ ანგარიშით, 853 ათასი მცხოვრებია და
აქვთ 432 სკოლა, რომელშიაც სწავლობს
27385 ბავშვი, ამათგან ვაჟი 24617 და
ქალი 2768. ერთი სკოლა მოღის თითქმის

3) იხ. „ცნობის ფურცელი“ № 1345 (4 იანვ.).

ბ. შველიძე ქუთაისშიაც მხურვალედ ემსა-
ხურება ქართულ სახალხო თეატრს.

როგორც გუშინდელ ნომერშიაც
გვქონდა მოხსენებული, ტფილისის ქალა-
ქის გამგებობამ და კომისიამ მოიწონეს „ჰე-
ლიოსის“ ფირმის მიერ წარმოდგენილი
პროექტი ტფილისის ელექტრონით განა-
თებისა, მხოლოდ მოითხოვეს ზოგიერთ
ცვლილებების მოხდენა ხსენებულ პროექტ-
ში. „ჰელიოსის“ წარმომადგენელნი თანახ-
მანი გახდნენ მოახდინონ ყველა მოთხოვ-
ნილი ცვლილებანი.

ორშაბათს, 12 მარტს, შესდგა სხდო-
მა იმ კომისიისა, რომელსაც მინდობილი
აქვს ქალაქის ქუჩების მოკირწყვლისათვის
საქირო საშუალებათა გამოანხავა. კომისიას,
სხვათა შორის, წარედგინა განსახილველად
რამდენიმე წინადადება ამ საქმის შესახებ:
წინადადება ტრამვაის უსახელო საზოგადო-
ებისა 600 ათასი მანეთის სესხად აღების
შესახებ 6 პროცენტ-ით, ხმ. თაიროვისა,
რომელიც ურჩევს ქალაქს 1 მილიონ მანე-
თის საომლიგაციო სესხის აღებას, ხმ. ა.
ბაბოვისა—600 ათასი მანეთის მთავრობისა-
გან 4 პროცენტისა სესხის აღების შესა-
ხებ, ლისიციანისა—ფინანსთა სამინისტროს-
თან 200 ათასი მანეთის სესხის აღების შუ-
ამდგომლობის შესახებ და მ. დოლოხანო-
ვისა, რომელიც რჩეობს მე-3 საომლიგაციო
სესხიდან 500,000 მანეთის დროებით აღებას.
(მე-3 საომლიგაციო სესხი ნება დართულია სა-
კასპოების ასაშენებლად). კომისია კიდევ ვერ
შეუდგა საქმის არსებითად განხილვას, რად-
გან საჭიროდ დაინახა, რათა კომისიის
სხდომებს დაესწრნენ ქალაქის თავი, გამგე-
ობის წევრი თ. ჩერქეზიშვილი და ინჟენ-
ერფიანჯიანცი. შემდეგი სხდომა დანიშნუ-
ლია 16 მარტისათვის.

სამრევლო სკოლების ზედამხედველი
მღ. ვარტარკოვი დანიშნა ვაზ. „დუბოვ-
ნი ვესტნიკის“ რედაქტორად.

„კავკასი“-ის სიტყვით, ტფილისის სა-
სულიერო სემინარიის რექტორი არხიმან-
დრიტი სტეფანე ამ მოკლე ხანში დაბრუნ-
დება პეტერბურგიდან ტფილისში.

ქუთაისის გუბერნიის გზების შესაკე-
თებლად გადადებულია საეროზო თანხიდან
55 ათასი მანეთი.

მოგვყავს ცნობები ტფილისის დავა-
ლიანების შესახებ: პირველ საომლიგაციო

ორი-ათას მცხოვრებზე. ორთა შუა რიცხვით
ერთი სასწავლებელში სწავლობს 63,4 მო-
სწავლე.

ათას მცხოვრებზე მოღის 32,1 მოსწავლე,
მაშინ, როდესაც დაახლოვებით ათასი მცხო-
ვრები იძლევა 143 სასკოლო პასაკის ბავშვს.
მთელს იმერეთში დაახლოვებით 121 ათასი
სასკოლო პასაკის ბავშვია, ამათგან სწა-
ვლობს 27,385 ბავშვი, 94 ათასი ბავშვი
კი სკოლას მოკლებულია!

ას მოსწავლე ვაჟზე მოღის 11,2 მო-
სწავლე ქალი. აი რამდენი მოსწავლე ქალი
მოღის თვითოეულ მაზრაში ას მოსწავლე
ვაჟზე:

ქვემო იმერეთში . . .	14,5	ქალი
გურიაში . . .	10,8	„
ზუგდიდის მაზრაში . . .	10,2	„
სენაკისაში . . .	10,0	„
რაჭაში . . .	8,5	„
ლეჩხუმის მაზრაში . . .	8,2	„
და ზემო იმერეთში . . .	8,1	„

აი საზოგადო სურათი სწავლა განათლე-
ბის მდგომარეობისა იმერეთში. ეს ცნობა-
ნი იმედს უღვიძებენ კაცს, თუ ჩვენი აწ-
მყო შეადარე ახლო წარსულსა—მეოცდა
ათი მეორმოცე წლებსა. თუ კი იგივე ჩვე-
ნი აწმყო შეადარეთ სხვა ერების აწმყოსა,
გული სევდით აგვესებათ: 120 ათას სასკო-
ლო პასაკის ბავშვში მხოლოდ 27 ათასი
სწავლობს, ესე იგი მეოთხედზედაც ნაკლე-
ბი! დანარჩენმა სამამეოთხედმა კი ისევ ისე
მამა-პაპურად სიბნელეში უნდა დალიონ
თვისნი დღენი.

სესხისა ჰმართებს—231,300 მ., ვადა—1904 წ.; მე-2-ე საოლთიგაციო სესხისა—419,800 მ., ვადა—1904 წ.; კონსულის ქუჩაზე შედგენილი სახლის ვალი „პრიაციისა“—12,893 მ. და 65 კ., ვადა—1908 წ.; 1889—1890 წ.წ. პოლიციის ხარჯი—73,156 მ. 25 კ., ვადა—1907 წ.; კრედიტის საზოგადოებას—65,842 მ. და 24 კ. (ქალაქის სახელით დაგირავებული); ვადა—1913 წ.; „პრიაციისა“ ლომბარდში ვადაცემულ ძვირფას ნივთებში—31,150 მ., ვადა—1907 წ.; ქალაქის მიწების გაბიჯენისა—716 მ. და 10 კ., ვადა—1910 წ., სახელოსნო სკოლის თანხიდან აღებული სხვა-და-სხვა საჭიროებისათვის—72,530 მ. და 73 კ., ვადა ვადაცემისა—1902, 5, 6 და 9 წლებში. მთავრობისთან სადავო ვალდებულება—70,965 მ. და სავალდებულო, მაგრამ ჯერ მოუხდენელი ხარჯები—130,000 მან., სულ—1,108,654 მ. 8 კ.

კვირას, 11 მარტს, პოლიციის პირველ ნაწილის ბოქალის ფირფიტის შეფუთვითა და ლაქა ქუჩაზედ კრთის საპარსელის სახლში ციხიდან გამოქცეული ალაქოთი ბაბა-ოლო.

პეტრე-პავლეს ქუჩაზე ქ. სიღნაღის მცხოვრები გვარსიმი შადინოვი სიმთვალის დროს შესულა თავის ბიძის არტემ კუზნეცის დუქანში და მასთან ჩხუბის დროს დაუბრია იგი დასაკვი დანით ფეხში. დამნაშავე შეიპყრეს, ხოლო დაშავებული მიხეილის სამკურნალოში გაგზავნეს.

პოლიციის მე-6 ნაწილში, ცოლს საპარსის ქარხანაში, საპარსის ხარჯის დროს ქვაბში ჩაფარდა მუშა ვ. ბურმენი, რომელსაც დაუშავდა ხელი და ფეხი. დაშავებული მიხეილის სამკურნალოში გაგზავნეს.

შეცდომის გახსნა. გუშინდელ №-ში აღ. ნათაძის „გვარამი ჩვენის ცხოვრებისა“—ში მოყვანილია ვითომ ძველ ბერძენთა გმირის თემისტოკლეს შემდეგი სიტყვები: „თუ გარეულ კაცებისაგან შეიძლება წრთვანა-აღზრდის შემწეობით კარგი ცხენები გამოვიდეს, რა გასაკვირველია, რომ კაცი კაცად დადგეს“ და მაგალითად აღუქსანდრე მაკედონელის ბუცეფალზე მიუთითებია. თემისტოკლეს აღუქსანდრეს მაკედონელის ბუცეფალზე მიუთითებია, რასაკვირველია, არ შეეძლო. წერილის ავტორი აჩქარებულის მუშაობის გამო შეცდომაში შეუყვანია ცნობილ ჩეხელ პედაგოგის იან კომენსკის წიგნს, სადაც ეს ამბავი ეგრეა შეცდომით მოთხრობილი.

პროვინცია

ქუთაისი. სხვაგვარაა არჩევნები და ქუთაისიც ჰგავს თავის მშვიდობიანობას და ძალი-საგან იდვიდებს. ჩვენ ვფიქრობდით, რომ წელს ქაქაქის თავის არჩევნები არ გამოიწვევდნენ დიდ მოქმად-მოქმადს, რადგანაც საბჭოსკან კერძო კრებაზე გამოთქმული სურვილი კარგად დაგვირგვინდა და გ. ფ. ზდანოვიჩი დათანხმდა დაიგვას ეუთო ქაქაქის მოურავობაზე. დღეს ხომ სუვერენისთვის აქარაა ქუთაისში, რომ საბჭოს ჰქონდა კერძო კრება ქაქაქის მომავალ თავის არჩევნის შესახებ და ამ კრებაზე გამოთქვა საბჭოსკან, რომ სასურველია ბ. ზდანოვიჩის ქაქაქის უფროსობა. უფროსი ამის მიხედვით, ჩვენ გვგონა, რომ ქაქაქის არჩევნები ჩაფიქრდნენ არა ჩვეულებრივად, არამედ ორი მოწინააღმდეგე პარტიის თანხმობით და შეერთებული მოქმედებით. (მართალია, კერძო კრება არავის იურიდიულად არაფერს არ აყდებს, მაგრამ ნუ დავიწყებთ, რომ ზნეობრივი მოვალეობა კაცისა დიდი საქმისა და ძნელია, როდესაც ადამიანს ზნეობრივი ნიადაგი გამოეცლება ან უსუსტესი). საუბედუროდ, ჩვენი მოლოდინი არ გამართლდა და უნდა აღვნიშნოთ, რომ არჩევნები ჩვენ ბეჩე ქაქაქში, როგორც წინეთ, თავის არა სასურველ პაღში იკადრებინა. ჩვენდა სიმწუხარად, არ შეგვიძლია საზოგადო საქმეს არ გამოვაბათ კერძო ინტერესებით და ანგარიშით მოქმედებდით და უარი არ გვოთ მას, რაც გუშინ ვითანხმებოდით და ვამტკიცებდით. საზოგადო ინტერესებით ვითამც და გარტყეულებმა გუშინ ჩვენ, სულ სხვა და სხვა პარტიის წარმომადგენლები, შევიკრიბეთ და გვქონდა თათბირი ჩვენი ქაქაქის საქმეებზე; გუშინ გამოვუქვით ის აზრი, რომ ჩვენი ქაქაქი გაჭირვებულ მოგზაურებაშია და სჭირია ენერ-

გიული, მტკიცე, მშრომელი და პატიოსანი გამკე; გუშინ აიგვარ აზრებით გამსჭვალულებმა ჩვენ დასასხედეთ რამდენიმე კაცი და ავირჩიეთ კომისია ამ დასახელებულ პირებთან მოსადაზარებლად. დღეს კი, როდესაც ჩვენგან არჩეულ კომისიამ დათანხმდა ერთი ჩვენგანე დასახელებული პირი, გამოათქმევინა მას სურვილი ქაქაქის თავის არჩევნებზე კანდიდატად გამოსვლისა, ჩვენ რადაც მოსაზრების გამო უარზე ვართ და განზე გამდგარნი ვავიძახით: „რა საჭიროა ჯერ-ჯერობით თათბირი, ანუ რომელიმე კანდიდატის დასახელება. 26 მარტს ვინ დაიგვას ეუთს, რა ვიცით? რა გვმოდია, გულ ახდად გვედამარცხა საბჭოს კერძო კრებაზე? რისი მომსწველებია ესა და მგვარამითქმად-მოქმად? ნუ თუ კერძო ინტერესები და კანდიდატებუი თავმოყვარება მუდამ იქნება წინამძღოლნი ჩვენი საზოგადო მოღვაწეობისა? კმარა, რაც ენერგია და ძალა დაგვარგეთ და დროა დაგვადგეთ კეთილ და სსარგებლო გზისა დაგვიწყოთ ჩვენი კერძო უთანხმოება და საზოგადო მოთხოვნილებას ვათხოვოთ უფრო. ჩვენი ქაქაქის დაქსაქსული საქმეები თხოვლობენ მუშა, ენერგიულ, ინიციატივის მქონეს და ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური მდგომარეობის მტკიცე კაცს. მატერიალურად დაქვეითებულ ქაქაქს სჭირია იმ გვარი კაცი, რომელიც გამოუქვინის მას სხვა და სხვა წყაროებს შემოსავლისა და შეუმსუქებს მას მიმე ტვირთს. ბ. ზდანოვიჩი ამ შემთხვევაში სასურველი კანდიდატია: იმის ენერგია, საქმეების ცოდნა, შრომის მოყვარება და საზოგადო ინტერესებით ხელმძღვანელობა ქმნიან მას სასურველ ქაქაქის მოურავად. მოაფრება იცნობს მას, როგორც ენერგიულ მოღვაწეს და მცხოვრებულებს სისარგებლო და აღტაცებით ეგებება მის კანდიდატურას. უფროსივე ეს, რასაკვირველია, დათქმურება ჩვენი ქაქაქის მამებს და საბჭო თავის ოფიციალურ კრებაზე შესრულებს იმას, რაც გამოითქვა კერძო კრებაზე.

9 მარტს გუბერნიის მარშალის თანხმებობის აღმასრულებელს ჰქონდა პასი მოწვეულ პირებთან ერთად იმის შესახებ, თუ როგორ იდგეს სასურველი 100 წლის იუბილე რუსეთთან შეერთებისა. არჩეულ იქნა კომისია, რომელიც მომავალ საგანგებო სათავად-აზნაურთა კრებას, 24 აპრილს, წარუდგენს თავის მოსაზრებას ამ დღესასწაულების შესახებ. კომისიის წევრებად აირჩნენ არჩეულნი თავ. დ. ო. ნიჟარაძე (თავმჯდომარე), მაზრის მარშლები, თავ. ს. გ. წერეთელი, ს. თ. ხუნდაძე, თავ. ბ. ა. თუშინიშვილი, თავ. ა. მ. ქიზიაძე, გ. ფ. ზდანოვიჩი და ა. თ. ნანიშვილი.

დ. პ.

ს. პახური (გურია). თუ გურიის სხვა სოფლებში სწორად ორ-გასასანი სასწავლებელი და სამეცნიერო არსებობს, აქ ერთ-გასასანი სასწავლებელიც ძალიან ბუტყავს და ღამის არის დაგვირგვინეს. სკოლის შენობის კედლებს ისე დაუღოთ ზირი, რომ ქარს და ეიფის ადვილად შეუძლია შიგ შევიწინება... სახურავი ერთიანად დამაღ-დასხვრეულია აქვს და წვიმა თავისუფლად ჩადის ოთახებში. სჭირია ურადდება მიექცეს ამ გარემოებას. მიუხედავად სასწავლებლის ასეთი მდგომარეობისა, მოსწავლეთა რიცხვი 60 აღემატება, თითქმის ყველა გლეხკაცების შვილები არიან. სწავლის სურვილი ძალიან აქვთ ბავშვებს. სიამოვნებით კითხულობენ, თუ გი იშოვნიან რამე საუმაწილო წიგნს. გასულ წელს გამოუქვრეთ ამ სკოლას ჯეჯილია და მოსწავლეები სიამოვნებითაც კითხულობდნენ. წელსაც ოზურგეთში შევიკრიბე წინამ-მეგობრებში ხუთი მანეთი და სამი შაური და გამოუქვრე სკოლას ჯეჯილია. სჭირია, ამ სოფელში დაარსდეს ბიბლიოთეკა, სადაც ადვილად შეეჩეოდნენ კითხვას და მით გონებას განვიითარებ. ამ საქმის გაძღვლა შეუძლიათ შემდეგ პირთ: თ. ი. ნაკაშიძეს, ნ. და ჯ. მამულაშვილებს და ს. ვაშაღოშვილს, რომელთაც მოგზაურთა თხოვნით თავს იდგან სამეცნიერო დაარსება, ნება-როვის ადგება, წიგნების შეძენა და ს. ჩვენც, ჩვენის მხრით, ვგვდებით დავეხმაროთ დაარსების შემდეგ წიგნებით თუ სხვა რამით.

აქვე მოგვყავს სია იმ პირთა, რომელთაც არ დაიშურეს თითო-ორი გრამი და მით შეძლება მოგვცეს გამოგვეწერა სხენებულ სკოლისთვის ჟურნალი „ჯეჯილია“, ათ-ათი შაური—ს. გრამიზოვმა, ს. ვაშაღოშვიმ, ი. ხუნდაძემ და ი. ციხიამ, ელ. ეპიტაქი 40 კ.; ხუთ-ხუთი შაური—არ. ვაშაღოშვიმ, მ. მ., ს. თაყაიშვილმა, მ. რუსთაშვილმა, ს. დონტმა, მ. ცერცვაძემ, გ. კომერაძემ; მუშა 20 კ., პარ. მეგრე-ლიძემ 15 კ. და გ. ქარდიაძემ 10 კ., სულ 5 მან. 15 კ.

დ. ქარდიაძე

წერილი რედაქციის მიმართ.

გასული წლის ივნისში აქ, ხილისთავში, ყიდულობდა სოფლებიდან პარკს ბ. თ. კალანდაძე და ეუბნებოდა ხალხს, რომ დახმარება აღმოჩინათ სამეცნიერო-თვის. სოფლები, როცა პარკის ფულს მიიღებდნენ, ურევდნენ ბ. კალანაძეს ფულს სამეცნიერო-თვის, ვინ 5 კ., ვინ 10 კ. და ვინ მეტს. სასურველია გავიგოთ რამდენი შემოვიდა სამეცნიერო-სასარგებლოდ მაშინ ფული და რამდენი ჩაბარა ბ. თეიმურაზ კალანაძემ ბიბლიოთეკის გამგეს ფული. იმეღია ბ. ბიბლიოთეკის გამგე მოგვადის საჭირო ცნობებს.

სამეცნიერო-საგვარი ვარდენ კალანაძე.

საღამოს დეპეშები

13 მარტი.

პარიზი. გვარიის კავალერიის გენერალ-მაიორი კრილოვი დაინიშნა პეტერბურგის კომენდანტის თანამდებობის აღმასრულებლად.

პრაღა. ვესტ.-ში დაბეჭდილია შინაგან საქმეთა მინისტრის ცირკულიარი გუბერნიტორებისა და ობერ-პოლიციმეისტრების მიმართ, რომელშიაც აღნიშნულია საშუალებანი ქუჩებში მომხდარ უწყისობათა მოსასაზოლად და წესიერების აღსადგენად.

რუსეთის მწერლების საერთოერთო დახმარების საზოგადოების წესდების მე-42 მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად პეტერბურგის ქალაქის უფროსმა მოახდინა განკარგულება ამ საზოგადოების დახმარების შესახებ.

კიევიდან და ყაზანიდან იტყობინებიან სამადლობლო პარაკლისების გადახდის შესახებ უწ. სინოდის ობერ-პროკურორის პოპედრონოსკის განსაცდელისაგან გადაჩენის გამო.

იოსაპაზა. გარეშე საქმეთა მინისტრმა განაცხადა პარლამენტში, რომ გერმანიის რეისტრში ბიულეტენის მიერ აღნიშნული მუხლები ინგლის-გერმანიის შეთანხმების შესახებ იაპონიის არ შეცვლიანო. როდესაც იაპონია მიემხრო შეთანხმებას, მან შეთანხმების მუხლები პირდაპირ მიიღო და განზრახვა აქვს მოიქცეს თვის განმარტების თანახმად. იაპონიის არ შეცვლება, თუ რომელიმე სახელმწიფო თავისებურად ახსნის ამ შეთანხმებას. კორეის მთავრობამ სამსახურიდან დაითხოვა, ბრიტანიის წარმომადგენლის სურვილის თანახმად, დამოუკნების დირექტორი ბრაუნი.

პარიზი. გავ. „ნიუ იორკ-ჰერალდ“-ის პარიზელ გამომცემში დაბეჭდილია ცანარდელთან საუბარი, რომელშიც, სხვათა შორის, ნათქვამია: „იტალია შეასრულეს მოვალეობას, რომელსაც აკისრებს მას სამთა კავშირის ხელ-შეკრულობა, მაგრამ, რაც შეეხება მომავალს, იტალია ახალ ხელშეკრულობას ხელს მოაწერს მხოლოდ საფუძვლიანის განსჯის შემდეგ. სამინისტრო მოვლენ იქნება გაარჩიოს არა მარტო პოლიტიკური ხელშეკრულება, არამედ სავაჭროც, იმიტომ რომ გაიგოს, როგორ გავლენას იქონიებენ პოლიტიკური მოსაზრებანი სავაჭრო ურთიერთობაზე. იტალიის პოლიტიკურ ხელშეკრულობათ ვადა უფრო ადრეუთავდებოთ, ვიდრე

დრე სავაჭროთ. ჩვენ წინადაწინებდით, რომელიმე მდგომარეობაში ვიპოვოთ იტალიის და საფუძვლიანი ურთიერთობით. ყოველს შემთხვევაში სწავლობათ, თუ იტალია ადგენს იმის მიზანს, საგნად ექნებათ მშვიდობიანობის და მათზე ექვსაც ვერ შეიტანენ ვითომ ფრანგეთის წინააღმდეგნი იქმნენ. მოვალეობა ვიზრუნოთ ამაზე. საფრანგეთი იტალია ყოველს შემთხვევაში მრებად დარჩებიან“. ბოლოს ცანარდელს მხურვალე თანაგრძნობა გამოუცხადებია ფრანგეთს და გამოსთქვა, დარწმუნდნენ, რომ ტულონში შეხვედრის თავდება მეგობრობის ორივე ერთა შორის.

ლონდონი. კიტჩენერი პრეტორი დეპუტე იტყობინება, რომ ბაბინგჯარი ვანტელსდორპის სამხრეთ-დასავლეთით თავს დაესხა 1500 ბურს, რომელთაც მეთაურობდა, დამარცხდა და აქცია ისინი. დღესად აღდგა ორი მინიზარბაზნი, 320 ყუმბარა, ერთი მსროლი ზარბაზნი, 6 ზარბაზნი, 6 მესი, 15000 ყუმბარა მსხვილი საფრანგული 160 თოფი, 52 დიდი და 33 უფრო 140 ბური ტყვედ დაიჭირეს, ბევრი ლეს და დაუჭრეს; ინგლისელებმა დაპყრეს.

იოსაპაზა. ზემო პალატაში საქმეთა მინისტრმა განაცხადა, რომ ჯურის საქმეებზე შეთანხმების შესახებ სეთსა და იაპონიის არავითარი მოლაპარაკება არა ჰქონიათო.

რედაქტორი	გამომცემი
ა. ჭყონია	ა. ჭყონია

განცხადება

ტფილისის ქალაქის გამგეობის

თანახმად მრეწველობის საგარეო დადგენილებათა მე-13 მუხლისა ქალაქის უცხადებს ეტლებისა და ღრმეპატრონეთ, რომ დაინიშნულია ორივე საზოგადოების სტაროტებისა კანდიდატებისა ქალაქის გამგეობის სტაროტებისა, მდებარეობს საზოგადოებისა ხუთი 15 მარტს, ნაშუადღევს სამს საათზე მედროგეთა—18 მარტს, კვირას, 10 საათზე და ამიტომ სთხოვს ყველა მობრძანდნენ გამგეობაში აღნიშნულ დროს თავიანთ ნიშნებით და სავალდებულოდ დადგენილებათა წიგნაკებით. (3-)

Годъ X
ВЪ ГОРОДѢ КАРСѢ
КАРСКОЙ ОБЛАСТИ
ОТКРЫТА ПОДПИСЬ
НА ГАЗЕТУ
„КАРСЪ“
на настоящій 1901 годъ.

Газета „Карсъ“ въ 1901 году будетъ выходить на тѣхъ-же основаніяхъ, на которыхъ выходила въ 1900 году и по той-же цене. УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ: Подписка принимается въ 1 руб. въ годъ, а за доставку и пересылкою 3 руб. въ годъ. Газета „Карсъ“ въ городѣ Карсѣ, нѣсутъ свои требованія и инотеріальныя.

Газета „Карсъ“ имѣетъ ближайшее всестороннее изученіе Карсской Области, ея населенія, ея промышленности, ея торговли, ея культуры, ея хозяйства, ея благоустройству.